

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Felleskjøpet Agri SA

For 2017

IEH **Initiativ for
etisk handel**

"Initiativ for etisk handel (IEH) medlemmer har forpliktet seg til å sette i verk tiltak for å bidra til bedre forhold i egne leverandørkjeder."

Til lesere av rapporten

Etisk handel skal sikre at produksjon skjer på rettferdig, forsvarlig og lovlig vis. Initiativ for etisk handel (IEH) medlemmer har forpliktet seg til å sette i verk tiltak for å bidra til bedre forhold i egne leverandørkjeder. Til grunn for dette arbeidet ligger IEHs retningslinjer for etisk handel. Retningslinjene dekker områdene arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon.

Medlemmene er også forpliktet til hvert år å rapportere om hvilke utfordringer de står overfor og resultatene av forbedringsarbeidet. Det er denne rapporten du sitter med nå. Rapporten er offentlig tilgjengelig.

IEHs mal for medlemsrapportering ble oppdatert i 2012, blant annet for å gi et tydeligere bilde av effekten av forbedringsarbeidet. Rapporteringsmalen søker å svare på forventningene til arbeid med samfunnsansvar i FNs retningslinjer for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, som due diligence og interessentdialog. Vi har også inkludert indikatorer for leverandørkjeden som inngår i Global Reporting Initiatives siste versjon. Når det gjelder leverandørkjeden, dekker rapporten også FNs Global Compact krav til framdrifts-rapportering.

Heidi Furustøl
Daglig leder IEH

Forord fra: John Arne Ulvan - Konsernsjef Felleskjøpet Agri SA

Felleskjøpet har i 2017 fortsatt sitt arbeid med å etablere gode rutiner og retningslinjer for etisk handel. Året har vært preget av følgende hovedaktiviteter:

- Vi har jobbet videre med å tilpasse og gjennomføre våre leverandørkrav for etisk handel basert på IEHs standarder i leverandørkjedene. Dette betyr at alle våre leverandører innenfor relevante kategoriområdet må akseptere våre retningslinjer for etisk handel.
- Vi har forsterket den interne forankringen av etisk handel gjennom opplæring.
- Vi har lagt grunnlaget for etablering av et system for risikokartlegging av leverandører, noe som vil implementeres og rulles ut i løpet av 2018.

Arbeidet med etisk handel er en langsiktig prosess som krever systematikk og engasjement internt i organisasjonen. For å lykkes med arbeidet er opplæring av ansatte avgjørende. Forståelse av etisk handel og implementering av våre føringer på området hos våre leverandører er derfor en helt naturlig del av det strategiske innkjøpsarbeidet som gjøres i Felleskjøpet.

Gjennom vårt medlemskap i IEH ønsker vi å forankre arbeids- og miljøforhold i våre leverandørkjeder. Samtidig er vi spesielt opptatt av problemstillinger knyttet til bærekraftige råvarer til kraftfôr-produksjon. Dette henger tett sammen med vårt økte fokus rundt det grønne skiftet, hvor det nå er ansatt dedikerte ressurser.

Felleskjøpet skal ha transparens i sine leverandørkjeder slik at vi vet hvor produkter og råvarer som kjøpes inn har sin opprinnelse, og under hvilke forhold de er produsert. Kontinuerlig videreutvikling av vår strategi rundt bærekraftig produksjon av råvarer til kraftfôr-produksjon er svært viktig i denne sammenheng.

Felleskjøpet jobber kontinuerlig for økt lønnsomhet for bonden på kort og lang sikt. Arbeidet med etisk handel, og et aktivt medlemskap i IEH, er viktig for å sikre trygg verdiskapning sammen med bonden.

Innhold

Til lesere av rapporten	2
Forord	3
Grad av besvarelse av rapporten	5
Om bedriften	6
Mål og framdrift	9
1. FORANKRE - Forankring i bedriften og hos leverandørene	11
Forankring i bedriften	12
Intern opplæring og bevisstgjøring	12
Forankring av etiske krav i leverandørkjeden	13
2. KARTLEGGE - Kartlegging av risiko i leverandørkjeden	15
Vurdering av nye leverandører	16
Oversikt over hvor produksjonen skjer hos eksisterende leverandører	17
Metode for å kartlegge risiko hos eksisterende leverandører	18
Beskrivelse av risikobilde i leverandørkjeden	19
3. TILPASSE - Tilrettelegging av innkjøpspraksis	20
Langsiktighet i leverandørrelasjoner	21
Innkjøpspraksis	21
Vurdering av effekten av tiltak for å forbedre innkjøpspraksis	22
4. SAMARBEIDE - Forbedringer i leverandørkjeden	23
Produktdesign og råvarevalg	24
Kompetansehevingstiltak hos leverandører	24
Forbedringstiltak hos leverandører	25
Bruk av sertifisering	25
Vurdering av effekten av forbedringstiltak	26
5. KOMMUNISERE - Bevisstgjøring, dialog og oppslutning	27
Intern og ekstern kommunikasjon om etisk handel	28
Klageordninger	29
Styrke oppslutningen om etisk handel og erfaringsdeling	30

Grad av besvarelse av rapporten

Medlemmer av IEH er i forskjellige faser av arbeidet med etisk handel. De tilhører ulike bransjer og møter ulike typer utfordringer. Noen handler gjennom agenter og importører og har ikke direkte kontakt med produksjonsleddet. Små bedrifter har ofte mindre ressurser enn de store til å bruke på etisk handel. Ved første gangs rapportering til IEH er virksomhetens datainnsamling dessuten ofte i startfasen.

Derfor gis det anledning til å velge bort ett eller flere spørsmål. Spørsmål som krysses av med «nei» blir skjult i rapporten. Som standard er det krysset av ja for alle spørsmål. Rapportlesere finner fullstendig mal med alle spørsmål på www.ieh.no.

For hvert spørsmål som ikke besvares, skal det gis en begrunnelse for hvorfor.

	JA	NEI
Trinn 2 - Screening av nye leverandører (indikator 2-1, punkt b-d)	☒	☐
Trinn 2 - Kartlegging av forhold hos enkeltleverandører (spørsmål 2.5)	☒	☐
Trinn 2 - Antall eksisterende leverandører kartlagt fordelt på metode (indikator 2-2)	☒	☐
Trinn 3 - Medgått tid for å betale leverandører (indikator 3-2)	☒	☐
Trinn 4 - Kompetansehevingstiltak hos leverandører (spørsmål 4.3)	☒	☐
Trinn 4 - Forbedringstiltak som gjelder arbeidsstandarder og menneskerettigheter (ind. 4-1)	☐	☒
Trinn 4 - Kartlegging og tiltak som gjelder arbeideres lønn (spørsmål 4.4)	☐	☒
Trinn 4 - Tiltak som gjelder fagorganisering og kollektive forhandlinger (spørsmål 4.5)	☐	☒
Trinn 4 - Forbedringstiltak - utbedring av mangler - som gjelder miljø (indikator 4-2)	☐	☒
Trinn 4 - Forbedringstiltak som gjelder korrupsjon (spørsmål 4.6)	☐	☒
Trinn 4 - Sertifisering av produkter, materialer og tjenester (indikator 4-3)	☒	☐
Trinn 4 - Forbedringsprosjekter og tiltak (spørsmål 4.8)	☐	☒
Trinn 5 - Kommunikasjon med interessenter (spørsmål 5.3)	☒	☐
Trinn 5 - Håndtering av klager (spørsmål 5.6)	☒	☐
Trinn 5 - Antall klager og tiltak (Indikator 5-1)	☒	☐

Oppgi begrunnelse for at spørsmål ikke besvares:

Vi i Felleskjøpet Agri mener vi skal fritas fra å svare på de fleste spørsmålene i trinn 4 fordi vi fortsatt er på kartleggingsstadiet. Som vår rådgiver Karoline vet så har vi hatt uforutsatt utskiftning av strategisk kjerneressurs i 2017 som gjør at vi ikke har hatt den framdriften vi har planlagt. Vi er i ferd med å etablere et system for systematisk risikokartlegging i våre leverandørkjeder og når det er på plass vil neste naturlige steg være å arbeide med forbedringstiltak og risikominimeringstiltak på de områdene hvor det identifiseres en risiko for negativ påvirkning.

Om bedriften

Navn:

Felleskjøpet Agri SA

Viktigste merkenavn, produkter og tjenester:

Kraftfôr, maskiner/utstyr, plantekulturvarer og butikkvarer til norsk landbruk.

Beskrivelse av bedriftens struktur:

Felleskjøpet Agri SA er en samvirkebedrift eid av 44.000 bønder. Selskapet eier flere datterselskaper med ulik eierandel.

Adresse hovedkontor:

Depotgata 22 - 2000 Lillestrøm

Bedriftens størrelse:

Antall ansatte:

1 600

Omsetning (NOK):

15 100 000 000

Overordnet beskrivelse av leverandørkjeden:

Hvilke innkjøp som omfattes av rapporten:

Alle typer innkjøp til kjernevirksomheten - dvs varer og produkter for bearbeiding og/eller videresalg.

Denne leverandørporteføljen utgjør omlag 600 leverandører.

Resten av porteføljen er leverandører av produkter og tjenester for egen drift og omfattes således ikke av rapporteringen.

Antall leverandører:

600

Verdi av innkjøp fordelt på type vare og tjenester, leverandørtype (f.eks. produsent, mellomledd) og region/land:

Typer varer og tjenester	Prosentandel av innkjøp (%)
Kraftfôr-råvarer	32 %
Maskiner og utstyr	25 %
Plantekultur	21 %
Butikkvarer	21 %

Leverandørtype:	Prosentandel av innkjøp (%)
Produsenter av kraftfôr-råvarer	40 %
Agenter og forhandlere kraftfôr-råvarer	60 %
Produsenter maskiner og utstyr	80 %
Agenter og forhandlere maskiner og utstyr	20 %
Produsenter plantekultur	60 %
Agenter og forhandlere plantekultur	40 %
Produsenter butikkvarer	5 %
Agenter og forhandlere butikkvarer	95 %

Region/land:	Prosentandel av innkjøp (%)
Norge	60 %
Sverige, Danmark, Tyskland, Frankrike, Finland, Italia	20 %
China , Brasil, Argentina, Baltikum, Polen, England	20 %

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Eskild Mork Aamodt

Tittel: Innkjøpleder FVT

Epost: eskild.mork.aamodt@felleskjopet.no

Telefon: 91868593

Innmeldingsår i IEH:

2014

"Kontinuerlig arbeid med implementering av etisk handel i våre leverandørkjeder er for Felleskjøpet Agri et viktig bidrag til økt bondenytte og økt bærekraft i den næringen våre eiere representerer."

Mål og framdrift i rapporteringsåret

Mål	Status	Gjelder trinn i IEHs implementeringsmodell				
		1	2	3	4	5
Ytterligere fokus på forankringsarbeidet i ledergruppene. Implementere felles retningslinjer for etisk handel i det nordiske innkjøpselskapet European Agri Trade, hvor foruten FKA Lantmannen og Agro Danmark er medlemmer.	Retningslinjene er implementert og gjort felles i EAT	☒	☐	☐	☐	☐
System for risikostyring etableres og tæs i bruk. Gjennomføre leverandørrevisjoner iht plan. Øke oversikt om produksjonsland for butikkvarer fra 25% til 50 % Gjennomføre oppfølging av risikoleverandører og risikoråvarer.	Arbeid påbegynt Gjennomført Arbeid påbegynt Naturlig etterfølger av at risikostyringssystem er på plass	☐	☒	☐	☐	☐
Etablere bedre rutiner for godkjenning og oppfølging av leverandører.	Arbeid påbegynt	☐	☐	☒	☐	☐
Forbedre og "spisse" ekstern og intern kommunikasjon. Mer aktiv bruk av bedriftens Intranett. Ytterligere nordisk koordinering av etiske retningslinjer i felles leverandørkjeder, med hovedvekt på råvarer og utvalgte innsatsmidler.	Retningslinjene er implementert og gjort kjent i EAT.	☐	☐	☐	☒	☐
		☐	☐	☐	☐	☒

Mål for kommende år

Mål	Gjelder trinn i IEHs implementeringsmodell				
	1	2	3	4	5
Etablere et system for risikokartlegging i leverandørkjeden	☒	☒	☐	☐	☐
Bruke systemet aktivt for å identifisere leverandørkjedene med størst risiko	☒	☒	☐	☐	☐
Etablere arbeidsgrupper som jobber aktivt med de kategoriene der hvor det identifiseres risiko	☒	☒	☐	☒	☐
	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐

1. FORANKRE

Forankring i bedriften og hos leverandørene

1. FORANKRE FORANKRING I BEDRIFTEN OG HOS LEVERANDØRENE

Forankring i bedriften

Q1.1 Beskriv hvordan arbeidet med etisk handel er forankret i styret:

Styret i FKA har sluttet seg til medlemskap i IEH februar 2015 . Retningslinjene ble implementert i selskapets reviderte Etske Retningslinjer mai 2015.

Q1.2 Beskriv hvordan arbeidet med etisk handel er forankret i ledelsen:

Navn og stilling på person(er) i ledelsen med etisk handel som del av sitt hovedansvar:

Geir Vik - Innkjøpsdirektør

André Monsrud - Utviklingssjef Grønn Konkurranskraft

Hvorvidt incentiver/bonusordninger er koplet til arbeidet med etisk handel:

Ingen

Hvorvidt det er etablert rapporteringsrutiner for arbeidet med etisk handel:

Blir omtalt i årsrapport. Stikkord: Etske retningslinjer - bærekraft - miljø

Alle innkjøpsmiljøer, med hovedfokus på butikkvarer og råvarer, skal jevnlig rapportere status for implementering av rutiner for Etisk Handel til Konserninnkjøp, som samordner, måler grad av måloppnåelse og videre-rapporterer til Konsernledelse og Styret.

Annet:

Kvartalsvis notis om status på arbeidet med Etisk Handel i kvartalsrapport sendt ut av Konserninnkjøp. Kvartalsvis gjennomgang og rapportering i Konserninnkjøp sitt "Innkjøpsforum"

Intern opplæring og bevisstgjøring

Q1.3 Beskriv hvilke interne opplærings- og bevisstgjøringsbehov som er identifisert:

Integrert del av Innkjøpslederprogrammet underlagt Innkjøpsskolen i Felleskjøpet. Kontaktperson i IEH er sammen med Innkjøpsleder FVT ansvarlig for utvikling av innhold og gjennomføring av opplæring. Mål om å implementere risikokartlegging i Innkjøpsprosessen som er en del av Innkjøpspolicy.

Q1.4 Beskriv opplærings- og informasjonstiltak som er gjennomført i rapporteringsåret:

Eskild Mork Aamodt (Innkjøpsleder FVT) sammen med Innkjøpsdirektør Geir Vik har deltatt på workshopen "Worker Voice". I etterkant av det kurset ble det gjennomført et møte om temaet knyttet opp mot leverandørrevisjoner i Felleskjøpet Agri. Deltagere på møtet var blant annet revisjonsleder i Produksjon og Vareforsyning, Karstein Oldeide.

Eskild har også deltatt på de 3 workshopene som gjorde kurset "Risikokartlegging, prioritering og forbedring", i tillegg har han deltatt på "Bærekraftige leverandørkjeder 1".

I tillegg har 10 innkjøpsledere, kategori og innkjøpssjefer gjennomgått Innkjøpsskolen hvor Etisk Handel er et av temaene.

Forankring av etiske krav i leverandørkjeden

Q1.5 Oppgi en fullstendig nettadresse til bedriftens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved.

Legges ved rapporten i sin helhet.

Q1.6 Beskriv bedriftens formidling til og dialog med leverandører om retningslinjene. Beskriv:

Hvordan hensikten med retningslinjene blir kommunisert:

I kommende/løpende leverandørforhandlinger.

Alle eksisterende leverandører har fått oversendt våre retningslinjer for etisk handel, og leverandørene har kvittert for mottagelsen og bekreftet at disse blir fulgt.

Systemer for tilbakemelding og dialog med leverandørene:

Ikke beskrevet så langt.

Hvorvidt leverandører blir belønnet for gode arbeidsforhold, forbedret miljøhåndtering og annet:

Ikke beskrevet så langt.

Hvorvidt retningslinjene er oversatt til lokale språk:

Oversatt til engelsk og distribuert iht relevant leverandøroversikt.

Eventuelle andre relevante opplysninger:

Q1.7 Beskriv i hvilket omfang retningslinjene er formidlet til underleverandører og videre nedover i leverandørkjeden, og hva bedriften gjør for å sørge for at så skjer.

Våre direkte-leverandører er pålagt å videreføre våre krav til etisk handel til sine underleverandører og produsenter. Dette framgår av våre Innkjøpsbetingelser som er et dokument som har forrang i alle våre leverandøravtaler.

Retningslinjer for etisk handel er forpliktende i samarbeidet og er en standard del av våre avtalemaler og kontraktsdokumenter.

Indikator 1-1: Angi prosentandel av bedriftens førsteledsleverandører, som omfattes av rapporten, som er blitt kommunisert og har godtatt retningslinjene for etisk handel:

	2017	2016	2015
Total antall leverandører	600	600	630
Prosentandel basert på antall:	85 %	50 %	40 %
Prosentandel basert på innkjøpsvolum:	80 %	60 %	50 %

2. KARTLEGGE

Kartlegging av risiko i leverandørkjeden

2. KARTLEGGING AV RISIKO I LEVERANDØRKJEDEN (DUE DILIGENCE)

Vurdering av nye leverandører

Q2.1 Beskriv hvordan bedriften innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører velges.

Beskriv hvilke kriterier som fører til at en leverandør ikke benyttes:

At de ikke vil akseptere våre krav til etisk handel, alternativt ikke har egne krav til etisk handel, og/eller ikke ønsker å ha fokus på og dialog rundt etisk handel.

Beskriv hvilke kriterier som fører til at det stilles forbedringskrav til leverandøren:

At de er villig til å tilpasse egne innkjøpsrutiner basert på våre krav til etisk handel eller som minimum foreslå forbedringer i egne rutiner.

Velg fra liste hvilke konkrete metoder som benyttes i vurderingen:

- Egenrapporteringsskjema
- Egne besøk
- Inspeksjoner
- Rapporter fra tidligere inspeksjoner
- Valg av sertifiserte bedrifter
- Leverandøren har program for oppfølging av sine leverandører
- Annet

Gi nærmere beskrivelse av metodene som har vært benyttet:

Pågående prosesser - metodene er i "støpeskjen". Etisk Handel er i større grad implementert i arbeidet revisjonsleder gjør på sine leverandørrevisjoner.

Indikator 2-1: Vurdering av nye leverandører og resulterende tiltak

A) Angi prosentandel av nye leverandører som har blitt kartlagt for enten arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljøforhold eller korrupsjon, eller for program for å følge opp sin leverandørkjede på disse områdene:

Prosentandel av nye leverandører kartlagt	2017	2016	2015
Prosentandel av nye leverandører kartlagt:	5 %	5 %	0 %

B) Beskriv de viktigste manglene, relatert til de etiske kravene eller leverandør-oppfølgingsprogram, som er avdekket i kartleggingen og i hvilke land de forekommer:

Kartlagte mangler i 2017	Etiske krav som berøres	Land

C) Av vurderte leverandører, rapporter:

Oppfølging av vurderte leverandører i 2017:	Prosentandel (%)
Prosentandel som ikke ble valgt som resultat av screeningen	
Prosentandel som det er stilt forbedringskrav til	

D) Gi eventuelle utfyllende kommentarer om hvordan leverandørene dere har vurdert er fulgt opp:

Oversikt over hvor produksjonen skjer hos eksisterende leverandører

Q2.2 Beskriv bedriftens kunnskap om hvor produksjonen skjer. Beskriv spesielt:

Kjennskap til produsenter i nærmeste produksjonsledd (first tier):

FKA er i ferd med å kartlegge dette ikke bare i 1.ledd, men i hele verdikjeden. Dette skal gjøres ved hjelp av et overordnet system og skal implementeres i FKAs leverandørdatabase SRM

Det er tidligere etablert en relativ god oversikt over råvareproduksjon i varenes opprinnelsesland.

Hvorvidt underleverandører og råvareproduksjon er kartlagt:

Blir en naturlig del av samme kartlegging.

Utfordringer relatert til sporbarhet:

Uvillighet til å oppgi produsentland eller er uvitende om produsentland for de varer de markedsfører og selger.mm

Andre relevante opplysninger:

Q2.3 Oppgi antall produsenter i nærmeste produksjonsledd per produksjonland (som bedriften har oversikt over):

Land	Antall

Metode for å kartlegge risiko hos eksisterende leverandører

Q2.4 Har bedriften et 'overordnet risikobilde' (på land/bransjenivå) når det gjelder arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljø og korrupsjon i egen leverandørkjede?

Ja, delvis

Hvis ja, beskriv metode og kilder som er benyttet:

Mer aktivt bruk av IEHs anbefalte kilder. Sette informasjon i system.

Informasjon om generell bransje/land og råvarekunnskap som kan hentes fra ulike, anbefalte kilder.

Q2.5 Beskriv bedriftens framgangsmåte for å kartlegge forholdene hos 'enkeltleverandører' i rapporteringsåret. Beskriv:

Kriterier som er lagt til grunn for å prioritere hvilke leverandører som kartlegges

Etiske forhold kartlagt som en del av revisjon av leverandørers kvalitetssystemer.

Omfang (andel og geografisk område) av leverandører som er kartlagt

Verifisert leverandør og deres underleverandør sitt etiske program i El Salvador.

Metoder som er benyttet i kartleggingen:

Fellesrevisjon sammen med Felleskjøpet Rogaland og Agder.

Eventuelt andre relevante forhold:

Indikator 2-2: Antall eksisterende leverandører kartlagt for enten arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljø, korrupsjon eller leverandør oppfølgingsprogram, fordelt på kartleggingsmetode:

Antall leverandører kartlagt totalt	2017	2016	2015
Antall leverandører kartlagt	2		

Antall leverandører kartlagt fordelt på metode	2017	2016	2015
Egne besøk	2		

Beskrivelse av risikobilde i leverandørkjeden

Q2.6 Basert på utført kartlegging, beskriv risikobildet i bedriftens leverandørkjede med tanke på manglende etterlevelse av retningslinjene for etisk handel.

Beskriv og begrunn spesielt:

Hvilke produsentland som anses å ha høyest risiko:

Kina, India, Bangladesh, Pakistan og Vietnam.

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

Barnearbeid - tvangsarbeid - generelle menneskerettigheter - lønn - arbeidstid og HMS.

Utfordringer knyttet til underleverandører og råvareproduksjon:

Andre særskilte utfordringer, f. eks. knyttet til at leverandører er lokalisert i eksport-/frisoner eller bruker innleid arbeidskraft:

3. TILPASSE

Tilrettelegging av innkjøpspraksis

3. TILPASSE TILRETTELEGGING AV INNKJØSPRAKSIS

Langsiktighet i leverandørrelasjoner

Q3.1 Beskriv bedriftens policy og/eller praksis når det gjelder varighet av leverandørrelasjoner.

Våre innkjøpsavtaler er normalt av 2-3 års varighet. I tillegg vektlegges implementering av vår innkjøpspolicy hvor krav til Etisk Handel inngår.

Indikator 3-1: Andel av totalt innkjøp som gjøres fra leverandører som bedriften har et langvarig forretningsforhold til (se definisjon):

	2017	2016	2015
Prosentandel med langsiktige avtaler:	80 %	70 %	65 %

Innkjøpspraksis

Q3.2 Har bedriften undersøkt eller vurdert hvordan bedriftens innkjøpspraksis påvirker bedriftens leverandører?

Nei

Hvis ja, beskriv hvordan dette ble gjort, samt de viktigste funnene:

Q3.3 Har bedriften gjort tilpasninger i egen innkjøpspraksis for å bidra til bedre arbeids- og miljøforhold hos sine leverandører eller underleverandører?

Ja

Hvis ja, beskriv tilpasningene som er gjort:

Vedtatt egen policy for bærekraft 2015.

Tiltrådt New York Declaration of Forests senhøstes 2014.

Etisk Handel, bærekraft, miljø og kvalitet er viktige elementer i Innkjøpspolicy og Innkjøpsbetingelser.

Sistnevnte obligatorisk vedlegg i alle innkjøpsavtaler.

Indikator 3-2: Medgått tid for å betale leverandører

A) Rapporter antall dager i bedriftens standardbetingelser for å betale leverandører:

Antall dager i standardbetingelser for å betale leverandører	2017	2016	2015
Antall dager for å betale:	45	45	45

B) Rapporter prosentandelen av alle leverandørbetalinger utført i tide:

Prosentandel av alle leverandørbetalinger utført i tide	2017	2016	2015
Prosentandel utført i tide:	89,0 %	90,0 %	85,0 %

Vurdering av effekten av tiltak for å forbedre innkjøpspraksis

Q3.4 Beskriv hvordan bedriften vurderer effekten av gjennomførte tiltak for å tilrettelegge sin innkjøpspraksis:

4. SAMARBEIDE

Forbedringer i leverandørkjeden

4. SAMARBEIDE FORBEDRINGER I LEVERANDØRKJEDEN

Produktdesign og råvarevalg

Q4.1 Har bedriften valgt produktdesign eller råvarebruk for å bidra til bedre arbeidsforhold eller miljø i leverandørkjeden?

Ja

Hvis ja:

Beskriv tiltak som er gjennomført i rapporteringsåret:

Beskriv hvilken effekt bedriften anser at tiltakene har:

Kompetansehevingstiltak hos leverandører

Q4.2 Har bedriften identifisert hvilke behov bedriftens leverandører har for kompetanseheving for å kunne etterleve retningslinjene for etisk handel?

Nei

Hvis ja, oppgi:

Identifiserte kompetansehevingsbehov:

Planlagte kompetansehevingstiltak:

Leverandører som er omfattet med tanke på: antall, land/geografisk område og type leverandører:

Q4.3 Har bedriften bidratt til kompetanseheving hos leverandører i rapporteringsåret?

Hvis ja, beskriv i tabellen under:

Gjennomførte kompetansehevingstiltak

Leverandører som er omfattet med tanke på: omfang, land/geografisk område og forventet effekt

Kompetansehevingstiltak (organisert selv eller av andre)	Antall leverandører	Land / geografisk område	Effekt (forventet eller målt)

Forbedringstiltak hos leverandører

Bruk av sertifisering

Q4.7 Beskriv bedriftens policy på hvorvidt sertifisering benyttes som metode for å oppnå forbedringer i leverandørkjeden:

Krav om ISO 9001:2008 eller tilsvarende er inntatt i innkjøpsbetingelsene og er fast punkt i avtaleforhandlingene med leverandørene.

Indikator 4-3: Andel av innkjøpte materialer, produkter og/eller tjenester som er gjenstand for økonomisk, sosial eller miljømessig sertifisering.

Oppgi andel av innkjøpte materialer, produkter og tjenester som er gjenstand for sosial eller miljømessig sertifisering for hver kategori som det er relevant for bedriften å rapportere på:

Kategori materiale / produkt / tjeneste	2017 % sertifisert	2016 % sertifisert	2015 % sertifisert

Vis fordelingen per sertifiseringsstandard for rapporteringsåret:

Kategori materiale / produkt / tjeneste (i 2017)	Sertifiseringsstandard	% sertifisert

Vurdering av effekten av forbedringstiltak

Q4.9 Beskriv hvordan bedriften vurderer effekten av tiltakene, utført i rapporteringsåret, for å oppnå forbedringer i bedriftens leverandørkjede. Vurder effekten opp mot risikobildet og kartlagte mangler:

5. KOMMUNISERE

Bevisstgjøring, dialog og oppslutning

Intern og ekstern kommunikasjon om etisk handel

Q5.1 Beskriv hvordan bedriften kommuniserer 'internt' om arbeidet med etisk handel:

Egen Intranettside

Ekstern info i bedriftsavis "Samvirke"

Faglunsj med tema Etisk Handel

Policy og føringer for innkjøp

Innkjøpslederprogrammet som del av Innkjøpsskolen hvor etiske retningslinjer har en fast del.

Q5.2 Beskriv hvordan bedriften kommuniserer 'eksternt' om arbeidet med etisk handel:

I enhver avtaleforhandling og oppfølgingsmøter med leverandørene.

Omtale i styrets melding i årsrapport

Q5.3 Oppgi hvilke temaer bedriften har kommunisert om med interessenter (stakeholders) i rapporteringsåret vedrørende arbeidet med etisk handel. Vis:

Hvilke interessentgrupper som var involvert

Om det gjeldt dialog om påvirkning av bedriftens aktiviteter i leverandørkjeden.

Om det gjaldt kommunikasjon av bedriftens resultater av arbeidet med etisk handel

Tema	Interessenter	Om påvirkning av bedriftens arbeid	Om resultatene av bedriftens arbeid

Q5.4 Har bedriften publisert åpne lister over sine leverandører eller gjør bedriften denne informasjonen tilgjengelig på annen måte til interessenter?

Nei

Hvis ja, beskriv nærmere:

Q5.5 Oppgi nøyaktig webadresse hvor bedriften publiserer informasjon og/eller rapporterer om arbeidet med etisk handel:

Klageordninger

Q5.6 Beskriv bedriftens håndtering av klager og varsling om risikoforhold i leverandørkjeden fordelt på:

Kartlegging av klager til etablerte ordninger, så som leverandørens egne klagemekanismer, nasjonale tilsyn i produsentlandet og internasjonale klagemekanismer (eks. OECDs kontaktpunkt):

Egne ordninger for å motta og behandle klager fra interne og eksterne interessenter:

Indikator 5-1: Antall klager til etablerte klageordninger

Oppgi antall klager som er mottatt fra etablerte klageordninger i relasjon til arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljø og korrupsjon:

Mottatte klager fra etablerte klageordninger	2017	2016	2015
Antall mottatte klager			

Fordel klagene på tema og beskriv tiltak som er gjort for å følge opp:

Tema for klager mottatt i 2017	Antall	Tiltak for å følge opp

Styrke oppslutningen om etisk handel og erfaringsdeling

Q5.7 Har bedriften i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om arbeidet med etisk handel eller delt erfaringer?

Nei

Hvis ja, beskriv tiltak for å styrke oppslutningen relatert til aktuelle målgrupper som:

Leverandører
Nettverk og sammenslutninger
Myndigheter/offentlige instanser
Andre

Type tiltak	Antall	Hvem omfattes av tiltaket	Beskrivelse
Erfaringsdeling	1	Datterselskap	Det er sendt ut informasjon til datterselskap angående medlemskap i en Konsernmodell. Samtidig ble det gitt informasjon om våre erfaringer med arbeidet med etisk handel og hvordan datterselskapene kunne dra nytte av det.

Kontakt:

Felleskjøpet Agri SA

Eskild Mork Aamodt

eskild.mork.aamodt@felleskjopet.no

91868593